

- М. Кәримнең яшәгән еллары?
- Нинди гаиләдә туган?
- Кайларда белем алган?
- М. Кәримнең балачагы кайда үтә?
- Бөек Ватан сугышында катнашканмы?
- Язган әсәрләренең кайберләре?

- 1919 – 2005
- Урта хәлле крестьян гаиләсендә.
- 1935 нче елны авылда тулы булмаган урта мәктәпне тәмамлый.
- 1937-1941 нче елларда Башкорт педагогия институтының тел-әдәбият бүлегендә укый.
- Бай табигатьле Келәш авылында, эш сөючән авылдашлары арасында. Ул чал тарих буге килә торган халык йолалары, гадәт-шөгылен ул үзе күрәп үсә, әсәрләрендә дә аларга зур урын бирә.
- Сугышта катнаша, яралана.
- “Европа - Азия” шигырь жыентыгы.
- “Өченче көн тоташ кар ява” шигыре,
- “Озын – озак балачак” повесте.

«Бу китап,могжизаларга
ышанучан, сәеррәк,
шаукымлырак,
беркатлырак, чаярак
кешеләр турында».

М.Кәрим.

- *Офык – горизонт,
күк йөзе белән эңир арасындагы
күз күреме күрә алган эңир*
- *Гамәл – эш-хәрәкәт*
- *Иминлек – тынычлык,
исәнлек*
- *Хакыйкәт – дөрөслек*
- *Иман – инану, ышану*
- *Инәй - әни*

- Сер – беленмәгән, ачылмаган вакыйга
- Нур – нинди дә булса яктылык чыганагынан сузылган яктылык
- Тәүфыйк - әдәп, тәрбия
- Дәрман - көч (Дәрт бар, дәрман юк)
- Кодрәт – көч, ихтыяр
- Рәхим – мәрхамәт, шәфкать
- Ялвару – бик нык үтенеп сорау

- Энинен бэбигә чирләве
- ярдәмгә Олы инәйне чакыру
- сабий туганны көтү
- сабий туу
- бэбине хөрмәтләү йолалары
- кечкенә геройның балалар гел
туып торсын өчен теләк,
чаралары.

Доньяга яңа кеше туу,
сабый туу вакыйгасы.

“Кендек әбисе”.

Олы Инәй бу авылда яшәүче һәр
анага бала тудыруда ярдәм итә.

Кармы, яңгырмы, жылме, давилмы,
жәйме, кышмы дөньяга сабий туа,

Олы Инәй һәрчак әзер, бернигә
карамыйча ярдәмгә ашыга.

Бала тугач та китеп бармый,
аңа тәмам аякка басканчы булыша.

“Кендек бабасы”.

Кечкенә геройны Олы Инэй һәрвакыт
үзе белән ияртеп йөри.

Читтән генә булса да “Кендек” бәби туу
процесында катнаша.

Бала туу кимесә, аллага ялварып бала
тууын сорый, тылсым көче белән дә
тумаслармы дип уйлый.

Ул бик кызыксынучан, сабыр, юмарт.

Иптәшләре аңа “Кендек” кушаматы
кушканнар.

Кара Йомагыл бик эшчэн.

Хатыны бэбигэ чирлэгэч тэ ул
вакытын бушка, эрэмгэ
уздырмый, үзе түземсезлек
белэн малай тууын көтө,
хатыны өчен борчыла, шул арада
юкэдэн аркан ишэ. Эш белэн
мэшгуль.

Юмарт кулга мал керер.
Ирем кисәге – итем кисәге.
Теле телгә йокмый.
Ай үсәсен көн үсә.
Арык атның күгәне киң.
Бер кыенның мең рәхәте.
Бер кышка куян тиресе
дә чыдаган

Тест.

1. “Озын-озак балачак” повестенең авторы кем?

- а) Фатих Кәрим
- б) Әмирхан Еники
- в) Мостай Кәрим

2. “...Һәркайсыбызның үз хакыйкәте, үз иманы Вазифа. Без икебез бер дөрөслек белән яши алмыйбыз. Хаклы булсам да, мин үзем өчен генә хаклымын...” Кем сүзләре?

- а) Кече Инәй
- б) Кара Йомагыл
- в) Олы Инәй

3. Өзөктөгө тылсымлы дип исемлэнгэн агач?

- а) алмагач**
- б) чиклэвек**
- в) каен**

4. Кендек Кара Йомагылларга барганда, нэрсэ суырып бара?

- а) өрек**
- б) конфет**
- в) борчак**

5. Кара Йомагыл улына нинди исем кушмакчы була?

а) Ибраһим

б) Хәбибулла

в) Гайнетдин

Өй эше.

1. “Искэндэр Әсгате” бүлеген укырга.
2. Өзектәге аңлашылмаган сүзләргә аңлатмалы сүзлектән җаваплар язып килергә

